

Ի թուսիս վարդից ընկեր երգոցն էր ներհուն՝
 Մինչ լըսողին կարծել զսոխակն երգել բուն,
 Աչք վերամբարձ ընդ դիտակ,
 Եւ զինչ տեսցի, հոն թուծակ:
 Փորր այս թռչունն ոչ միմիայն զինչ սոխակ,
 Այլ եւ զբարբառ խօսէր մարդոյ ճիշտ համակ,
 Յոր մըտաղիւր ամենեւին Յովրաղ մեծն,
 Անդէն ծնանի ի միտս արագ զխորհուրդ մեծն.
 Եւ մարդոյ զինչ դժուարին՝
 Երգել զնուաղ սոխակին:

Զինչ առաւել զօրումիւն է թուծակին
 Որ եւ՝ մարդոյ եւ՝ սոխակաց նուագին,
 Յարմարէ զձայն, մինչեւ խաբել դիս ի սմին,
 Փորձ փորձեցից, երգել նուագս ի քննին.
 Երգէր այգուց ցերեկոյն,
 Երգէր ցկէս զիշերոյն:
 Զայս խոժ ըղձայր ըզցայգ ի ժամ երազոյն,
 Նխատ յարտորայս հասեալ ի հունձս, ուր ցօղուն
 Վարսք արմատեացն, եւ ազգի ազգի վարսակին
 Խնծղայք ծնծիզս, եւ հնչեն ըստ նուագին,
 Յարեզին ձայն տայ նաժիշտ,
 Կանգնէ Յովրաղ երաժիշտ:

Այսպէս Յովրաղ ի դայլայլիկըս թռչնոց
 Երգէր զաշնակս հըրաշալուրս երկրայնոց,
 Անուանի պերճ ի մարդկանէ երաժիշտ,
 Յերզս ողորեալ զբարացեալ սիրտս ամբարիշտ.
 Մեծ զիւտ եկիտ մեծն Յովրաղ,
 Յոր քաջասցի եւ զանդաղն:

Նա ոչ այսպիսի, եւ զցողունս հաւաքէր,
 Մի առ միով մերթ զմիով մեւ մեւէր,
 Նա փոխ ի փոխ քառակուսի, եռանկիւն
 Պնդեալ ի ցիցս, եւ հարկանէր ի հնչիւն,
 Կարճ եւ երկայն ցող նոյն շար
 Բարձր եւ ցած զձայնն արար:
 Նա ուժղին հողմն ի հարաւոյ խիստ հնչէր,
 Ի թովբեկայ՝ ծնծղայի մասն առբերէր,
 Ի ի ցիցս ցողնոյն երաժշտին յեղուցեալ՝
 Ընդ շունչ քամոյն եւ ծնծղային զօղանջալ,
 Կայտռի Յովրաղ զձեռս ի լանջն,
 Զի նոր մի փորձ բեր զօղանջն:

Այնուհետեւ ցօղնոյն հանգէտ զմիմիկն
 Թիւ նուրբ կըլոր կազմէր թովբէլ հանճարեղն,
 Յովրաղ զնոյն պրկէր ի ցիցս ընդ ցողնոյն,

Եռանկիւնի կազմել զձեռն ըստ փորձոյն,
 Ի նուրբ արկեղն ի վերայ
 Յից եռանկեանն ամբանայ:
 Գործին պատրաստ, Յովրաղ արաղ ի գործել,
 Մօտ առ արկեղն նստի յերկրայս ի փորձել,
 Նախ հարկանէ թափ զթելիւն յեղունդն խոր,
 Եւ ձայն թելին հնչէ քնն քնն, յունկն ի լուր.
 Զի գործին քնն քնն արար,
 Անուանեցաւ եւ ԲԸՆԱՐ:

Գ.

Այս է ըստոյդ, այս իմ սկիզբն, մյս անուն,
 Հետզհետէ զկատարման լըրումիւն
 Ի դարս ի դարս առնում ընդ ձեռն եռանդոտ,
 Արի արանց եւ քաջազանց՝ եւ տափոտ,
 Ումանցն ասեմ տարփակեաց
 Ոյք ոգէին սիրայրեաց:
 Գընա ի րաց, ըզպատումիւն կարդա, տես,
 Եթէ յոր դար՝ ո՞րք եկեալ ի հանդէս,
 Ոգել ձայնիւ, ճիշտ հարկանել նուագաբան,
 Եւ թէ ո՞րք երգը՝ յորոց ոմանց արարան,
 Թէ ո՞ հասոյց ի կատար
 Զգեղարուեստն ըզբնար:

ՈՍԿԵՐԻՁ ՓԻԼԻՊՊՈՍ ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ, ԵԱԼԻՐԹԱՆԵԱՆՑ.

Ի Վ.ՂԵՂԻՂԻ.

ՀԱՅԿԱՅ ՆԵՏԸ.

Եղբարք, դարձեալ տանք ալ ի յաջ,
 Որպէս արեամբ՝ նոյնպէս հոգեով.
 Զուգախառնուիք Հայկայ որդիքս
 Յիշենք, մանկուիք, քաջի գործը.
 Որդեովք թողամք նա միացած,
 Թըւով սակաւ, բայց զուգութեամբ
 Հուժկու եղած, ի՞նչ, տապալեցի
 Սոսկալիմիսար Հրեկայակոյտն
 Հարաւային լուռն աստուծոյն,
 Քաջին նետը երեքթեւան.
 Երեք վրէժ լուծեց Բէլէն,
 Աստծու, մարդու և Հայրենեաց.
 Աստուած, մարդ ու Հայրենիք,
 Ազատութեան նախամարտին

Ասաց իւր քաջ զաւակացը,
Թող լինի ձեր սուրբ կրօնը
Քանի որ կաք, քանի՛ կապրիք
Յորդուց յորդի միշտ միտ բերէք
Երեքձեզեան նրկրական
Նետը, որոյ սուր սրւաքէն
Թքեց հոգին վնաս գոռողը :
Ձեզ ուրեմն չիք ինչ պակաս,
Սիրէ՛ք մարդը, սիրէ՛ք Աստուած,
Ու հայրենիք ձեզ սուրբ լինին,
Եղբարք, Հայր երկրնքի տակ
Մի աննրման մեզ դաս տուեց՝
Ձը գնանք մեր Հայ հօր ետեւէն,
Հայկայ նետի զօրութիւնը
Մեզ պիտոյ է այժմ, ո՞վ Հայք,
Եւ վաղուց իսկ մեզ պիտոյ էր,
Բայց մեր յայնժամ, ո՞վ իմ՝ եղբարք,
Ուշ – թափ էինք և անըզգայ
Հաստոյր վէրքէն՝ որ կողերուս
Տուեց թըշնամին ննցն ու մոլի,
Եւ ակա՛յ այլ իսկ ընկած պահուն,
Մեր վիրաբաց, ո՛հ, կողի մէջ
Անգեղք կըտուցնին կոխելով՝
Բոսոր արևնէն խըմեցին,
Եւ սոսկալի սուր ծանկերով
Չըրոտեցին միւսն ու տարան.
Սակայն, եղբարք, դեռ ևս երկինք
Մեզ երեսէ չին թողուցած.
Մեր ուշքն աւ մեզ հուսկ դարձուցին.
Այժմ՝ կըզգանք, կըզգանք այժմ
Ողջ դառնութիւնը մեր ցաւին.
Մեր այն ընկած ժամանակին՝
Սամարացի չրտեսաւ մեզ,
Այլ ժանտ Ուշքն՝ հոգեւոր.
Որ և ձերձեալ պատառս ի մէջ՝
Արիւնդուշտ ապրաւ կըտցաւ.
Այլ իսկ անհուն դառն կըսկիծ
Պողբաց մեր տուեց վէրքին.
Եւ այդ կըսկծով էլ այսօր մենք
Պթափենք ուժգին աղի արտաւերք,
Թէ և ցաւի սաստկութիւնը
Մեզ չի թողուլ ոտի կանգնել,
Սակայն, եղբարք, տուած աջ ի յաջ

Խընդրենք նետի զօրութիւնը,
Թիկանց վերայ ընկած ենք մենք,
Թըշնամեաց ոտքն է փորեցնուտ
Եղբարք, շունչ մ'է հա կը հատնի,
Այլ թող հասնի Հայկայ նետը
Հայկայ զաւակնք միարանին,
Ուս ուսի տուած ուժով թափ տան,
Ձը գայ տապալ գոռ թըշնամին . . .

ԵԶԵԿԵԱՆԾ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԵՐ. ԳԱՐԻԲԻԷԼ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ.

Ըստ հրահրանաց Վ. Ե. Հայրապետի
ամենայն Հայոց՝ Գ. Եր. Գաբրիէլ Աբբեպակսկոպոս Այվազեանց ի 21-ն ամսոյս հալալայս ի Ս. Լըմիածին :

ՅԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՀՆԳԱՍՏԱՆԻ.

Բազում ժամանակներէ հետէ ի Հնդկաստան և ի շրջակայսն բնակեալ մերազնեայք՝ ինչպէս Օսայրադոյն՝ Նուրախայնոյնպէս Առաջնորդաց այցելութիւններէն զուրկ մնացած էին, և տեղական ինչ ինչ արգելքներ ևս հետզհետէ յաճախելով՝ Առաջնորդաց այցելութիւնքը ըստ կարի դժուարացուցած և դադարեցուցած էին, մինչդեռ հին և աւելի խառնաշփոթ ժամանակներում՝ ամեն արգելք և խոչընդոտներ ոտնակոխուելով՝ Մայր Աթոռոյս կողմանէ՝ Նուիրականը անպակաս կերթեկեկէին յայցելութիւն ի Հնդկաստան :

Վ. Ե. Հայրապետ կամենալով՝ որ Հնդկաստանի և շրջակայիցն Հայք այլ ևս զուրկ չըմնան ի հոգևոր խնամոց՝ և զէթ